

Η προκήρυξη του Αλέξανδρου Υψηλάντη και η ταυτότητα της Επανάστασης.

Γράφει ο Κωνσταντίνος Χολέβας – Πολιτικός Επιστήμων.

Βρισκόμαστε στο έτος 2020, μία μόλις χρονιά πριν από το έτος ορόσημο: Το 2021. Ετοιμαζόμαστε να εορτάσουμε τα διακόσια χρόνια από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. **Είναι ευκαιρία να θυμηθούμε ένα από τους πρωτεργάτες της Εθνεγερσίας, το αρχηγό της Φιλικής Εταιρείας Αλέξανδρο Υψηλάντη**, ο οποίος πέρασε στις 22 Φεβρουαρίου 1821 τον Προύθο ποταμό και μετέβη από τα ρωσικά εδάφη στην υπό τουρκικό έλεγχο Μολδοβλαχία (Παραδουνάβιες Ηγεμονίες).

Το σχέδιο της Φιλικής Εταιρείας ήταν να γίνει κυκλωτική κίνηση με τελικό στόχο την Κωνσταντινούπολη. Ο Πρίγκηψ Αλέξανδρος Υψηλάντης, υπασπιστής του Τσάρου και ηρωικός αξιωματικός μέχρι τότε του Ρωσικού Στρατού, ανέλαβε να ξεσηκώσει τους Έλληνες της Μολδαβίας και της Βλαχίας καθώς και τον τοπικό Ρουμανικό πληθυσμό. Η περιοχή επελέγη, διότι δεν υπήρχε πολυάριθμος τουρκικός στρατός. Οι ηγεμόνες που εστέλλοντο από την υψηλή Πύλη (Σουλτάνο) ήσαν Χριστιανοί και κατά κανόνα Φαναριώτες Έλληνες. Παραλλήλως είχαν ειδοποιηθεί οι κληρικοί και οι πρόκριτοι της Πελοποννήσου να είναι έτοιμοι να κινηθούν στις 25 Μαρτίου, την ημέρα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Μολδοβλαχία και Πελοπόννησος θα ήταν η αρχική τανάλια που θα περιέσφιγγε τους Οθωμανούς.

Στις 24 Φεβρουαρίου 1821 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, γόνος πλούσιας οικογενείας με καταγωγή από τον Πόντο, κήρυξε την εξέγερση των Ελλήνων στη Μολδοβλαχία. Ο τοπικός ρουμανικός πληθυσμός δεν έδειξε προθυμία για συμμετοχή και οι νεαροί Έλληνες που ακολούθησαν τον Υψηλάντη φονεύθηκαν ή αιχμαλωτίστηκαν από τους Τούρκους στο Δραγατσάνι στις 7 Ιουνίου. Από την εξέγερση εκείνη, η οποία άνοιξε τον δρόμο για την κυρίως Επανάσταση στην Πελοπόννησο και τους άλλους ελληνικούς τόπους, είναι χρήσιμο να κρατήσουμε στη μνήμη μας την περίφημη Προκήρυξη.

24.2.1821 από το Γενικόν Στρατόπεδον του Ιασίου ο Αλέξανδρος Υψηλάντης αποστέλλει προς τους Έλληνες του τότε και του σήμερα μία θαυμάσια Προκήρυξη υπό τον τίτλο: «**Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος**». Οι ιδεολογικοί πυλώνες του πρώτου επαναστατικού κειμένου του **1821 είναι τρεις**: Ο σεβασμός στην Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη, η διαχρονική συνέχεια του Ελληνισμού από την αρχαιότητα μέχρι το 1821 και η προσήλωση στα δημοκρατικά ιδανικά και στην ανάγκη απομακρύνσεως των πάσης φύσεως τυράννων.

Η Επανάσταση του 1821, όπως μαρτυρείται από το κείμενο του Υψηλάντη, αρχηγού της Φιλικής Εταιρείας, είναι η Επανάσταση των Ελλήνων Ορθοδόξων κατά των αλλοθρήσκων δυναστών. **Είναι μία Επανάσταση εθνική, απελευθερωτική, δημοκρατική και όχι μία εξέγερση κοινωνική, ταξική ή εμφύλια.** Ο Υψηλάντης αναφέρεται εμμέσως στην προηγούμενη Γαλλική Επανάσταση, αλλά δεν γίνεται μιμητής της. Δημιουργεί, μαζί με τους Φιλικούς, τον κλήρο και τον λαό, μία νέα καθαρώς ελληνορθόδοξη ιδεολογική σύνθεση.

Η Προκήρυξη της 24ης Φεβρουαρίου δηλώνει:

«Είναι καιρός να αποτινάξωμεν τον αφόρητον τούτον Ζυγόν, να ελευθερώσωμεν την Πατρίδα, να κρημνίσωμεν από τα νέφη την ημισέληνον, να υψώσωμεν το σημείον δι' ού πάντοτε νικώμεν! Λέγω τον Σταυρόν, και ούτω να εκδικήσωμεν την Πατρίδα και την Ορθόδοξον ημών Πίστιν από την ασεβή των ασεβών καταφρόνησιν».

Η σημαία κατά τον Υψηλάντη πρέπει να φέρει το σημείο του Χριστιανικού Σταυρού, με τη βοήθεια του οποίου οι Έλληνες πάντοτε νικούν. Και πράγματι η σημαία του είχε την εικόνα των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης με τη φράση EN ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ επάνω σε τρεις λωρίδες: **Μία κόκκινη, μία λευκή και μία μαύρη.**

Η διαχρονική πορεία του Ελληνισμού είναι παρούσα: «Ας συγκροτήσωμεν μάχην μεταξύ του Μαραθώνος και των Θερμοπυλών... Το αίμα των τυράννων είναι δεκτόν εις την σκιάν του Επαμεινώνδου Θηβαίου και του Αθηναίου Θρασυβούλου».

Η πίστη στις δημοκρατικές αξίες καταγράφεται σαφώς: «Το Έθνος συναθροιζόμενον θέλει συνάξη τους Δημογέροντάς του και εις την Ύψιστον ταύτην Βουλήν θέλουσι υπείκει όλαι μας αι πράξεις».

Από το κείμενο της Προκηρύξεως συνάγονται ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα για την ταυτότητα της Ελληνικής Επαναστάσεως και για την ιδεολογία των Αγωνιστών:

Πρώτον. Όπως προανέφερα βλέπουμε τις συνεχείς αναφορές στην ελληνική καταγωγή και στην Ορθόδοξη Πίστη. Η Επανάσταση ήταν εθνική και θρησκευτική. Ήταν εξέγερση καταπιεσμένων Ορθοδόξων Χριστιανών με ελληνική συνείδηση με στόχο την Ελευθερία τους και την αποτίναξη του τυραννικού τουρκικού ζυγού.

Δεύτερον. Η ηγετική παρουσία του Αλεξάνδρου Υψηλάντη, αλλά και του αδελφού του Δημητρίου στην Πελοπόννησο, καταδεικνύει ότι η Επανάσταση δεν είχε ταξικό χαρακτήρα. Δεν ήταν εξέγερση φτωχών εναντίον πλουσίων ούτε ήταν μία προσπάθεια μιάς και μοναδικής κοινωνικής ομάδας. Η οικογένεια Υψηλάντη ήταν πάμπλουτη και έδωσε όλη την περιουσία της υπέρ της εθνικής ελευθερίας. Δίπλα στον Αλ. Υψηλάντη συμπολέμησαν άνθρωποι διαφόρων επαγγελμαμάτων και κοινωνικών τάξεων. Το ίδιο βλέπουμε σε όλα τα μέρη του Ελληνισμού που ξεσηκώθηκαν. Πλούσιοι και φτωχοί, κληρικοί και λαϊκοί, αγρότες και γαιοκτήμονες, ναύτες και πλοιοκτήτες, όλοι μαζί για τον κοινό σκοπό. Την Ελευθερία των Ελλήνων!

Τρίτον. Είναι αξιοσημείωτη η παρουσία Βλαχοφώνων Ελλήνων στο πλευρό του Υψηλάντη. Ο Γιωργάκης Ολύμπιος από το Λιβάδι Ολύμπου είναι χαρακτηριστική περίπτωση. Νυμφευμένος με Σερβίδα – χήρα οπλαρχηγού της Σερβικής Επαναστάσεως – είχε ήδη μεγάλη στρατιωτική εμπειρία από τον αγώνα του δίπλα στον Καραγιώργη της Σερβίας (Καρατζόρτζεβιτς). Όταν τον κυνήγησαν οι Τούρκοι, μετά την αποτυχία του Υψηλάντη, ο Ολύμπιος κλείστηκε στη Μονή του Σέκου και ανατινάχθηκε για να μην συλληφθεί. Και άλλοι Βλαχόφωνοι (Ελληνόβλαχοι) διέπρεψαν το 1821, όπως ο Νικόλαος Κασομούλης που έζησε την πολιορκία και την Έξοδο του Μεσολογγίου και την διηγείται λεπτομερώς στα «Ενθυμήματα

Στρατιωτικά» που έγραψε. Είχε προηγηθεί το μαρτύριο του Αγίου Δημητρίου από τη Σαμαρίνα των Ελληνοβλάχων Μακεδόνων το 1808.

Τέταρτον. Παρά τα οράματα του **Ρήγα Βελεστινλή** η Επανάσταση δεν μπόρεσε να αποκτήσει **Παμβαλκανική διάσταση**. Ο Θεόδωρος Βλαδιμηρέσκου και οι Ρουμάνοι, που αποτελούσαν την πλειοψηφία στη Μολδοβλαχία, δεν θέλησαν να λάβουν μέρος στην εξέγερση του Υψηλάντη. Από την αρχή της η Επανάσταση του 1821 είχε ελληνικό εθνικό χαρακτήρα.

Πέμπτον. Η Προκήρυξη αναφέρεται συχνά στους Αρχαίους Έλληνες προγόνους. Από την Εκκλησία, την οικογένεια και από όσα σχολεία μπορούσαν να λειτουργήσουν υπό τους Οθωμανούς ή στη Διασπορά, οι Έλληνες του 1821 είχαν αποκτήσει συνείδηση της Ελληνικής Διάρκειας. Η αδιάσπαστη συνέχεια του Ελληνισμού από την αρχαιότητα μέσω Βυζαντίου μέχρι την εποχή τους αποτελούσε ακράδαντη πεποίθηση και τους καλλιεργούσε αίσθημα υπερηφανείας και αγωνιστικότητας.

Το πρώτο επαναστατικό κείμενο, θα έπρεπε να το γνωρίζουν όλα τα σημερινά Ελληνόπουλα. Να μελετούν τον σεβασμό του Αλεξάνδρου Υψηλάντη προς την Ορθοδοξία και τη διαχρονική Ελληνική Ιστορία. Να παίρνουν θάρρος και διδάγματα από τα πραγματικά ιδανικά του 1821 και να αποφεύγουν τις παρερμηνείες.

Άρθρο στο [huffingtonpost.gr](https://www.huffingtonpost.gr) / 24.2.2020.

Πηγή : www.antibaro.gr/article